د مسلمان په ژوند کې د عبادتونو اغېزې

(The title lines are written with a thin space only where printed:)

د مسلمان په ژوند

کې

د عبادتونو ښې پایلې

لیکوال: عبدالمحسن عباد البدر

Ketabton.com

ژباړه: شکرالله رسولي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

(c) ketabton.com: The Digital Library

عنوان	د مطالبو نوملړ	صفحه

عبادت څه ته وائي ؟: 4

د عبادت د قبليدو دوه شرطونه: 5

د بدعت بدي: 6

صحيح ايمان او تقوا د ښه ژوند دوه اسباب : 9

د استغفار د ويلو فايدې: 12

د مسلمان په ژوند کي د صالح عمل فايدې: 13

د مسلمان په ژوند کي د لمانځه غوري پايلي: 15

د مسلمان په ژوند کي د زكاة وركولو ګټې: 16

د مسلمان په ژوند کي د روژې نيولو ښې پايلي: 17

د حج فريضه د مسلمان په ژوند کي: 18

(c) ketabton.com: The Digital Library

الحمد لله نحمده ونستعينه ونستغفره، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن سيِّئات أعمالنا، مَن يهده الله فلا مُضلَّ له، ومَن يضلل فلا هادي له، وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله، أرسله بالهدى ودين الحقِّ ليُظهره على الدِّين كلِّه، فبلَّغ الرسالةَ وأدَّى الأمانةَ، ونصحَ الأمَّةَ، اللَّهم صل وسلم وبارك عليه، وعلى آله وأصحابه، ومَن سلك سبيلَه واهتدى بهديه إلى يوم الدِّين.

عبادت څه ته وائي؟:

عبادت يو جامع نوم دی، هر هغه څه ته شامل دی چي الله تعالی يې خوښوي او ورباندي راضي کيږي که هغه ظاهري او باطني اقوال وي او که اعمال ، عبادت د لوی اهميت څخه برخمن دی، د همدې موخي لپاره الله تعالی مخلوق پيدا کړ، رسولان يې ورته راوليږل، تر څو د الله تعالی په عبادت يې امر کړئ او د غيرالله د عبادت څخه يې رامنع کړي، الله سبحانه و تعالی فرمايلي دي: {وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالإِنْسَ إِلاَّ لِيَعْبُدُونِ}. (الذاريات:۵۶).

ژباړه: ما پيريان او انسانان زما د عبادت پرته د بل څه لپاره نه دي پيدا کړي.

يعني الله تعالی دوی د دې لپاره پيدا کړي دي چي پخپل عبادت امر ورته وکړي او د نافرمانۍ څخه يې را منع کړي.

الله سبحانه وتعالى فرمايلي دي: {وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولاً أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ}. (النحل:۳۶).

ژباړه: موږ په هر امت کي يو پيغمبر ليږلی، او د هغه په وسيله مو ټول خبر کړل چي: د الله بندګي وکړئ او د طاغوت له بندګۍ څخه ځان وژغورئ.

او الله سبحانه وتعالى فرمايلي دي: {وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ}. (الانبياء:۲۵).

ژباړه: موږ چي ستا څخه مخکي هر پيغمبر لېږلی دی، هغه ته مو همدغه وحيي کړې ده، چي زما څخه پرته بل اله (دعبادت لايق) نسته، نو تاسي همدا زما بندګي وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبادت ډېر اقسام او برخې لري؛ لکه ویره، امید ،توکل،مینه،انابت،غیبي کومک غوښتل، د کومک لپاره فریاد، قرباني، نذر او داسې نور د عبادت مختلف ډولونه. همدا ډول د عبادت له جملې څخه؛ د اسلام پنځه ارکان دي چې د جبرائیل علیه السلام په مشهور حدیث کې بیان سوي دي، کله چې یې د رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه د اسلام په اړه پوښتنه وکړه نو نبي علیه الصلاة والسلام ورته وویل: (أشهد أن لا إله إلا الله و أشهد أن محمداً رسول الله) دا چې ته دا ګواهي ورکړې چې د الله تعالی څخه ماسیوا بل څوک د عبادت لایق نسته، او محمد صلی الله علیه وسلم د الله تعالی استازی دی، او لمونځ وکړې، زکات اداء کړې، د رمضان د میاشتې روژه ونیسې، او که دې توان او طاقت وي نو د بیت الله حج وکړې. (رواه مسلم، کتاب الایمان).

د عبادت د قبلیدو دوه شرطونه:

عبادت هغه وخت قبلیږي چې دوه شرطه پکښې نغښتي وي، **اول: اخلاص:** یعني عمل باید خاص د الله تعالی د رضاء او یوازې باید د الله تعالی لپاره وي، **دوهم:** په عمل کې باید یوازې د نبي علیه الصلاة والسلام اتباع او پیروي وي، په عمل کې باید خامخا اخلاص موجود وي، یعني یوازې به دا عمل د الله رضاء لپاره وي د بل چا رضاء به پدې عمل کې شریکه نه وي، ځکه چې د عبادت یوه زره هم د الله تعالی ماسیوا د بل چا لپاره نه کیږي.

دشهادتینو یعني د (أشهد أن لا إله إلا الله و أشهد أن محمداً رسول الله) د ویلو غوښتنه او مقصد دادی؛ چې عبادت به یوازې د الله تعالی لپاره خاص وي او یوازې به د رسول الله صلی الله علیه وسلم متابعت او پیروي پکښې نغښتې وي ، عبادت هغه وخت عبادت شمېرل کیږي چې د الله عزوجل د را استول سوي پیغمبر صلی الله علیه وسلم په طریقه برابر وي.

د (أشهد أن لا إله إلا الله) یعني (زه پدې شاهدي اداء کوم چې نسته لایق د عبادت مګر یو الله دی) د همدې کلمې د ویلو مقصد او غوښتنه داده چې د هر ډول عبادت لایق او مستحق د الله عزوجل څخه پرته بل څوک نه دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدعت بدي:

او د شهادت دوهمه برخه (أشهد أن محمداً رسول الله) يعني (زه په دې خبرې شاهدي ورکوم چي محمد صلى الله عليه وسلم د الله تعالى رېښتنى استازى دى)، دا غوښتنه کوي چي هر عبادت بايد د همدې استازي او رسول په طريقه وي.

نو عبادت بايد په هغه طريقه ترسره نسي چي الله تعالى نازله کړې نه وي لکه په بدعتي طريقې سره عبادت کول يا په دين کي نوي کارونه ايجادول، بلکه عبادت بايد د سنت موافق وي، نو خلاصه خبره داده چي د (أشهد أن لا إله إلا الله) غوښتنه داده چي هر عبادت بايد يوازې او يوازې د الله تعالى لپاره وي، او د (أشهد أنّ محمداً رسول) غوښتنه داده چي هر عبادت بايد د همدې رسول په طريقه برابر ترسره سي.

خو کله چي يو له دې دوو شرطو څخه موجود نه وي، يا اخلاص موجود نه وي يا د رسول صلى الله عليه وسلم په طريقه نه وي، يا دواړه نه وي، نو په داسي حال کښې همدا عمل خپله پر عمل کونکي باندې رد دى، او د الله تعالى په نزد قبول نه دى، الله تعالى فرمايلي دي: {وَقَدِمْنَا إِلَى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَنْثُوراً}. (الفرقان:٢٣).

ژباړه: او هر څه چي د هغو کړه وړه دي موږ به هغه را واخلو، د دوړې په څېر به يې والوزوو.

د اخلاص د نه شتون له کبله عمل ردېږي، او رسول الله صلى الله عليه وسلم د هغه عمل په اړه فرمايلي دى چي پر بدعت بناء وي: (مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ فِيهِ، فَهُوَ رَدٌّ)(چا که زموږ په دې دين کښې داسي عمل ترسره کړ چي په دين کښې نه ؤ نو هغه رد او مردود دى).

(صحيح البخاري،: بَابُ إِذَا اصْطَلَحُوا عَلَى صُلْحِ جَوْرٍ فَالصُّلْحُ مَرْدُودٌ ، سنن ابي داود:باب في لزوم السنة).

په صحيح مسلم کي بل روايت داسي راغلی دی: (مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ) (چا که يو عمل ترسره کړ او پر هغه زموږ حکم نه ؤ نو هغه عمل رد دى). يعني نه قبلېږي.

(صحيح مسلم: بَابُ نَقْضِ الْأَحْكَامِ الْبَاطِلَةِ، وَرَدِّ مُحْدَثَاتِ الْأُمُورِ).

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا شان رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: (فَإِنَّهُ مَنْ يَعِشْ مِنْكُمْ بَعْدِي فَسَيَرَى اخْتِلَافًا كَثِيرًا، فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الْمَهْدِيِّينَ الرَّاشِدِينَ، تَمَسَّكُوا بِهَا وَعَضُّوا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِذِ، وَإِيَّاكُمْ وَمُحْدَثَاتِ الْأُمُورِ، فَإِنَّ كُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ، وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ).(سنن ابي داود: بَابٌ فِي لُزُومِ السُّنَّةِ ، و صححه الالباني.).

ژباړه: (يقيناً څوک چي زما څخه وروسته ژوندى وي نو ژر دى چي ډېر اختلاف به ويني، نو پر تاسو دا لازمي ده چي زما سنت عملي کړئ او د خلفاء مهدينو او راشدينو سنت عملي کړئ، پدې سنتو باندي منګولي ټينګي کړئ او نواجذ غاښونه ورباندي راتاو کړئ، ځانونه په دين کي د نو کارو څخه وساتئ، يقيناً هر نوى کار په دين کي بدعت دى، او هر بدعت ګمراهي ده).

او نبي عليه الصلاة والسلام د(٧٣) درو اويا ډلو په حديث کي دا خبره څرګنده کړې ده چي دوو اويا ډلې به جهنم ته ننوزي او يوه ډله به نجات او خلاصون پيدا کوي، او رسول الله صلى الله عليه وسلم دا خبره هم بيان کړې ده چي هغه ډله چي د اور څخه به نجات پيدا کوي هغه فرقه به ناجيه وي، او دا هغه کسان دي چي د رسول الله صلى الله عليه وسلم او د صحابه کرامو رضي الله عنهم اجمعين پر لار روان وي.

امام مالک بن انس رحمة الله عليه فرمايلي دي: ددې امت اخير به په هغه څه اصلاح کيږي په کوم څه چي مخکني خلک اصلاح سوي وه، او بيا فرمايي: چا که په اسلام کي يو داسي عمل ايجاد کړ چي په اسلام کي يې دليل موجود نه ؤ او ده همدا نوى کار ښه ګڼی نو په حقيقت کي ده پر نبي عليه الصلاة والسلام باندي د خيانت ګمان وکړ. الله تعالى فرمايي: {الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ}.(المائده:٣).

ژباړه: نن مي تاسو ته ستاسو دين مکمل کړ.

که په هغه ورځ يو کار دين نه ؤ نو نن ورځ هم دين نه ګڼل کيږي. (الاعتصام د شاطبي: ج١/ص٢٨).

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوازې د نیت او ارادې په صفا والي باندې عمل نه قبلیږي، تر څو چې دلیل ورباندې موجود نه وي، رسول الله صلی الله علیه وسلم ته یوه صحابي وویل: (فَإِنِّي نَسَكْتُ شَاتِي قَبْلَ الصَّلَاةِ، قَالَ: «شَاتُكَ شَاةُ لَحْمٍ). (صحيح البخاري: بَابُ الأَكْلِ يَوْمَ النَّحْرِ).

ژباړه: ما د اختر د لمانځه مخکې قرباني وکړه، نو نبي علیه الصلاة والسلام ورته وویل: ستا پسه د غوښو پرته د بل څه لپاره نه دی). یعنې دا قرباني نه ده، ځکه چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم د طریقې او سنت خلاف ده، سنت دا دی چې لمړی د اختر لمونځ ترسره سي بیا قرباني وکړل سي، نو د لمانځه مخکې قرباني معتبره نه ده.

حافظ ابن حجر عسقلاني په فتح الباري د بخاري په شرح کې فرمایې: شیخ ابو محمد بن ابي جمره فرمایلي دي: ددې حدیث څخه دا خبره معلومه سوه چې که عمل د ښه او صفا نیت موافق هم وي خو چې د شریعت مخالف وي بیا هم نه صحیح کیږي. عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه د رسول الله صلی الله علیه وسلم رېښتنی ملګری دا سي مسجد ته داخل سو چې خلکو په مسجد کې حلقه جوړه کړې وه، او د هر یوه سره یو څه کوچنۍ ډبري وي، په دوی کې یو سړي وویل: سل واره (سبحان الله) وایاست، سل واره (لااله الاالله) وایاست، سل واره (الله اکبر) وایاست، یعني د ډبرو په شمېرولو سره یې عبادت او ذکر کاوه، تر څو چې عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه د دوی سر ته ودرېدی او وې ویل: دا تاسو څه کوئ؟، دوی وویل: اې د عبدالرحمن پلاره! د ډبرو په شمار سره (الله اکبر، لا اله الا الله او سبحان الله) وایو، ده ورته وویل: خپل ګناهونه وشمارئ زه ستاسو لپاره ضامن یم چې ستاسو نیکیاني به ضایع نسي، هلاکت دی، اې د محمد (صلی الله علیه وسلم) امته! تاسو څومره پر خپل هلاکت تیزي کوۍ! دغه ستاسو د نبي صلی الله علیه وسلم ملګري په ګڼ شمار ژوندي دي، او تر اوسه د رسول الله صلی الله علیه وسلم کالي لا نه دي زاړه سوي، لوښي یې نه دي مات سوي، زما دې قسم په هغه رب وي چې زما نفس یې په لاس کې دی، تاسو د هدایت څخه په ډک ملت باندې یاست، او یا دا چې د ګمراهۍ د دروازې خلاصونکي یاست؟! دوی وویل: په الله تعالی قسم اې د عبدالرحمن پلاره! موږ د خیر پرته بله اراده نه لرل، عبدالله ابن مسعود رضی الله عنه ورته وویل: ډېرو د خیر اراده کونکو ته به خیر هیڅکله و نه رسیږي.(الدارمي: بَابُ فِي كَرَاهِيَةِ أَخْذِ الرَّأْيِ وصححه الالباني).

(c) ketabton.com: The Digital Library

صحیح ایمان او تقوا د ښه ژوند دوه اسباب :

په عبادت کي د سیني خلاصوالی، د حالت ښه والی، د رزق پراخي، سلامتي، راحت او اطمینان او داسي نوري بې شماره ښې پایلي او تاثیرات نغښتي دي.

په زیاتو قرآني ایاتو او نبوي احادیثو کي د عبادت د کولو تاثیرات او ښې نتیجې رانقل سوي دي، ځکه تقوا او صالح اعمال د دنیا او اخیرت سعادت او خوشبختي ده.

الله تعالی فرمایي: {وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَى آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ}. (الاعراف:۹۶).

ژباړه: که د سیمو خلګو ایمان راوړی وای او د پرهیزګاری کړنلاره یې غوره کړې وای، نو موږ به پر هغو د اسمان او ځمکي د برکتونو دروازې پرانیستي وای.

دا ایت د عبادت پر ګټورو او ښو پایلو مشتمل دی، یعني چا که تقوا کول او پر الله تعالی یې ایمان راوړ، نو الله تعالی به ده ته ثابت قدمي ورکړي، په دنیا کي به حلال رزق ورکړي، د اسمان او مځکي برکتونه به ورباندي را خلاص کړي، د اسمانه به باران را نازل کړي، او د مځکي به نباتات او مختلفي خزاني را وباسي.

الله تعالی د اهل کتابو په اړه فرمایي: {وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَاةَ وَالإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لأَكَلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ}. (المائده:۶۶)

ژباړه: کچیري دوی تورات او انجیل او هغه څه چي دوی ته نازل سوي دي نافذ کړي وای، چي د دوی د رب له لوري ورته لیږل شوي وه، نو د دوی لپاره به له پاسه روزي اوریدله او له لاندي به راخوټیدله.

یعني هغه رزقونه چي الله تعالی یې د اسمانه د باران په سبب رالیږي، او د ځمکي څخه نبات او کښتونه را زرغونوي، همداسي د مځکي څخه خزاني هم راباسي دا هر څه هغه وخت کیدای سوای چي اهل کتابو الهي کلام تطبیق او عملي کړی وای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پدې دوو اياتونو کې الله تعالى د کليو د اوسيدونکو او د اهل کتابو د ايمان او تقوا يادونه وکړه، چې په دنيا کې به سعادت او پراخ ژوند ورکړي، مګر اخروي ثواب او اجر د متقي مؤمنانو لپاره دى، الله تعالى په قرانکريم کې فرمايلي دي: {وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأَدْخَلْنَاهُمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ}. (المائده:۶۵).

ژباړه: که دغو اهل کتابو ايمان راوړى واى او له الله تعالى څخه يې وېره کړې واى؛ نو موږ به د دوى ګناهونه ور رژولي واى او دوى به مو له نعمتونو څخه ډکو جنتونو ته ننيستلي واى.

په بل ايت کې الله تعالى فرمايې: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلاً سَدِيداً}. (الاحزاب:۷۰).

ژباړه: اې مؤمنانو ! د الله څخه وويرېږئ او سيده خبره کوئ.

تقوا ،حقه او مسقيمه وينا هغه لوى عبادت دى چې تر سره کونکو ته يې الله تعالى دوه غوره او لوى نعمتونه ورکوي، لکه څنګه چې الله تعالى فرمايې: {يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزاً عَظِيماً}. (الاحزاب:۷۱).

الله تعالى به ستاسو عملونه سم کړي او ستاسو ګناهونه به معاف کړي هر څوک چې د الله او د هغه د رسول اطاعت وکړي هغه په لوې کاميابۍ سره کامياب سو.

د عملونو اصلاح کول او د ګناهونو معافول هغه لوى او ستري پايلي دي چې الله تعالى يې و مسلمان ته د عبادت له کبله په دنيا او اخرت کې ورکوي.

الله تعالى فرمايې: {مَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجاً وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لا يَحْتَسِبُ}. (الطلاق:۲-۳).

ژباړه: چا که د الله تعالى څخه وېره وکړه، الله تعالى به د هغه لپاره له ستونزو څخه د وتلو کومه لاره پيدا کړي، او هغه ته به له داسي لاري څخه روزي ورکړي، چې هغه لوري ته يې ګومان هم نه وي.

ددې ايت څخه معلومه سوه چې تقوا او پرهيزګاري د الله تعالى عبادت او طاعت ته وايې، يعني کله چې يې امرونه پرځاى سي او د نواهيو څخه يې پرهيز وکړل سي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تقوا ثمره او پایله داده چي الله تعالی به دده هر ډول ستونزي حل کړي، کړاونه به يې سپک کړي، او بې ګمانه او بې فکره به حلال رزق ورکړي.
او په بل ايت کي فرمايې: {وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْراً}. (الطلاق:۴).

ژباړه: څوک چي د الله څخه وويريږي، الله عزوجل يې په کار کي اسانتيا پيدا کوي.

د تقوا له فايدو څخه دا هم ده چي الله تعالی و مؤمن مسلمان ته کارونه اسانوي، د خير دروازي ورباندي را خلاصوي، د دنيا او اخرت د سعادت او نيکبختۍ لاري به ورته را پرانيسي.

په بل ايت کي الله تعالی فرمايې: {وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْراً}. (الطلاق:۵)

ژباړه: څوک چي د الله عزوجل څخه وويريږي، الله تعالی به د هغه ګناهونه ور معاف کړي او لوی اجر به ورکړي.

او الله تعالی فرمايې: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَاناً وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ}.(الانفال:۲۹).

ژباړه: اې مؤمنانو! که تاسو له الله تعالی څخه وويريږئ، نو الله تعالی به تاسي ته فرقان در په برخه کړي (چي د حق او باطل تر منځ توپير وکړئ.) او ستاسو ګناهونه به معاف کړئ او تاسو ته به بخښنه وکړي. الله تعالی لوی فضل کونکی دی.

لدې ايت څخه په واضحه ډول معلومه سوه؛ چاچي تقوا وکړه يعني د الله تعالی څخه په پټه او ښکاره وويريدی نو الله تعالی به د حق او باطل تر منځ د فرق کولو ځواک او مَلَکه ورکړي، په دنيا کي به پر هدايت وي او په پوهي او بصيرت به ژوند تيروي، په اخرت کي به يې الله تعالی ګناهونه معاف کړي.

او د ايت دَين په اخير کي فرمايې: {وَاتَّقُوا اللَّهَ وَيُعَلِّمُكُمُ اللَّهُ}. (البقره:۲۸۲).

ژباړه: د الله تعالی څخه وويريږئ الله تعالی تاسو ته د عمل سمه لار در ښيي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استغفار د ويلو فايدې:

الله تعالی د نوح علیه السلام او د هغه د قوم داسي حکایت کوي: {قُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّاراً يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَاراً يُمْدِدْكُم بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَاراً}. (نوح:۱۰-۱۲).

ژباړه: ما وويل: له خپل رب څخه بخښنه وغواړئ، بېشکه چي هغه ډېر زيات بخښونکی دی؛ هغه به پر تاسو له اسمانه ښه اورښتونه وکړي؛ تاسو ته به مالونه او اولادونه در په برخه کړي، ستاسو لپاره به باغونه پيدا کړي او ستاسو لپاره به ويالې وبهوي.

دا د عبادت پايلي او نتايج دي، پدې ايت کښې عبادت يعني د بخښي غوښتلو په سبب الله تعالی په شېلو شېلو بارانونه کوي، بخښنه غوښتونکو ته مالونه او اولادونه ورکوي، باغونه او د اوبو پراخي ور نصيب کوي.

همدارنګه الله تعالی د نبي علیه الصلاة والسلام او د هغه د قوم حکایت داسي رانقلوي: {وَأَنِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَتَاعاً حَسَناً إِلَى أَجَلٍ مُسَمّىً وَيُؤْتِ كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ}.(هود:۳).

ژباړه: او که تاسو له خپل رب عزوجل څخه بخښنه وغواړئ او د هغه لوري ته را وګرځئ، نو هغه به تر يوې ټاکلي مودې پوري تاسو ته د ژوند ښه وسايل درکړي؛ او هر د فضل خاوند ته به د هغه فضل ورکړي.

ددې اياتونه په څير الله تعالی د هود علیه السلام او د هغه د قوم حکایت هم رانقلوي او فرمايلي يې دي: {وَيَا قَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَاراً وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ}.(هود:۵۲).

ژباړه: او اې زما قومه! له خپل رب څخه بخښنه وغواړئ، بيا د هغه لوري ته رجوع وکړي، هغه به پر تاسو له اسمانه ښه اورښتونه وکړي، او ستاسو پر اوسني قوت سربيره به نور قوت در زيات کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسلمان په ژوند کې د صالح عمل فايدې:

همدا شان الله تعالى فرمايي: {مَنْ عَمِلَ صَالِحاً مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ}. (النحل:٩٧).

ژباړه: هر څوک چي ښه عمل وکړي که هغه نارينه وي او که ښځه، په دې شرط چي مؤمن وي، هغه ته به موږ خامخا په دنيا کي پاک ژوند ورکړو او (په اخرت کښې به) دغسي خلکو ته خامخا د هغو اجر له ډېرو ښو عملونو سره سم ورکړو.

ددې ايت څخه دا خبره څرګنده سوه؛ چي د ايمان او نيک عمل په سبب الله تعالى و انسان ته پاک او نيکبخته ژوند ورکوي، دا سي ژوند چي د الله تعالى پر ويره او د رسول صلى الله عليه وسلم پر اطاعت ولاړ وي.

همدا رنګه په نبوي احاديثو کي د عباداتو ښې پايلي او ښه تاثيرات را نقل سوي دي، نبي عليه الصلاة والسلام و عبدالله ابن عباس رضي الله عنهما ته په قيمتي وصيت کي فرمايي:(احْفَظِ اللَّهَ يَحْفَظْكَ، احْفَظِ اللَّهَ تَجِدْهُ تُجَاهَكَ).(الترمذي).

ژباړه: (د الله تعالى د دين او احکامو ساتنه په دعوت او عمل سره وکړه الله تعالى به ستا ساتنه وکړي، د الله تعالى احکام عملي کړه نو الله تعالى به خپل مخ ته ووينې. (الترمذي).

په مسند احمد کي روايت دی رسول الله صلى عليه وسلم فرمايلي دي: (احْفَظِ اللهَ يَحْفَظْكَ، احْفَظِ اللهَ تَجِدْهُ أَمَامَكَ، تَعَرَّفْ إِلَيْهِ فِي الرَّخَاءِ، يَعْرِفْكَ فِي الشِّدَّةِ).

ژباړه: (د الله تعالى د دين او احکامو ساتنه په دعوت او عمل سره وکړه الله تعالى به ستا ساتنه وکړي، د الله تعالى احکام عملي کړه نو الله تعالى به (د خپلي مرستي لپاره) خپل مخ ته ووينې، د اسانۍ په حالت کي د الله تعالى احکام عملي کړه نو الله تعالى به په سختۍ کي ستا کومک وکړي).

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا حدیث امام نووي پخپل کتاب اربعین کې په نونسم شمېره رانقل کړی دی، او د نووي په شرح کې ابن رجب رحمة الله علیه د دې حدیث څخه قیمتي معناګاني را ایستلي دي او فرمایلي دي: کله چې الله تعالی د خپل بنده حفاظت کوي نو دوه ډوله حفاظت یې کوی:

لمړی: د بدن، مال، اولاد او کورنۍ حفاظت یې کوي.

دوهم: د دینداری حفاظت یې کوي، یعني له ګمراه کونکو شبهاتو او ناروا خواهشاتو څخه یې ساتي چې له امله به په دین او دنیا کې پوره استقامت ترلاسه کړي، نو چا که د الله تعالی احکام عملي کړل او تر حدود یې تجاوز ونه کړ نو الله تعالی د هغه حفاظت کوي، نو د الله تعالی بنده د هغه د حدودو ساتنه کوي امرونه یې عملي کوي او د منع سو شیانو څخه یې ځان ساتي.

د نبي علیه الصلاة والسلام دا قول: (يَحْفَظْكَ). یعني (الله تعالی به ستا ساتنه وکړي) دا د عمل جزاء ده، او د صالح عمل ښه پایله او نتیجه ده، همدا د عمل مطابق جزاء ده، او نبي علیه الصلاة والسلام دا قول چې فرمایلي یې دي: (احْفَظِ اللهَ تَجِدْهُ أَمَامَكَ). یعني (د الله تعالی د حدودو ساتنه وکړه الله تعالی به (د خپلي مرستي لپاره)خپل مخ ته ووینې، یعني: الله تعالی به په تا باندې احاطه وکړي او ستا رعایت به وکړي، او د هر ډول بدۍ څخه به ستا ساتنه وکړي.

همدا ډول د نبي علیه الصلاة والسلام دا قول: (تَعَرَّفْ إِلَيْهِ فِي الرَّخَاءِ، يَعْرِفْكَ فِي الشِّدَّةِ).(د اسانۍ په حالت کې د الله تعالی احکام عملي کړه، نو الله تعالی به په سختۍ کې ستا کومک وکړي) یعني: کله چې ته د الله عزوجل او د رسول صلی الله علیه وسلم اطاعت د پراخۍ او اسانۍ په حالت کې وکړې او نافرماني یې نه کوې نو الله تعالی به د همدې عمل په اساس تاته اجر او ثواب درکړي او په سختۍ کې به دې یوازې نه پرېږدي.

د دې خبرې د لا روښانتیا لپاره د هغو درو کسانو قصه رانقلوو چې د باران له امله یې په غره کښې یوه غار ته پناه وړې وه، غار ته په داخلیدو سره یوه لویه ډبره را ایله سول او د غار خوله یې بنده کړل چې له امله یې د درو کسانو د راوتلو وس نه درلود، نو په غار کې په داسې حال کې پاته سول چې په ژوندون یې د ځانو لپاره قبر جوړ کړ، په خپلو مابینځو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې سره وويل چي ددې سختۍ څخه به يوازې په هغو اعمالو خلاصون پيدا کوو چي د پراخۍ او اسانۍ په وخت کي مو ترسره کړي دي، نو هر يوه خپل اعمال الله تعالی ته وسيله کړل، يوه يې د مور او پلار سره نيکه رويه او سلوک و الله تعالی ته وسيله کړل، بل يې د الله تعالی د ويري د زنا پرېښول و الله تعالی ته وسيله کړ، او دريم يې د مزدور د حق ساتنه او په هغه کښي زياتوب و الله تعالی ته وسيله کړل، نو ټولو هغه اعمال الله تعالی ته وسيله کړل چي د اسانۍ او پراخۍ په حالت کي يې ترسره کړي وه، نو الله تعالی دا لو ډبره ايسته کړل او دوی لدې غار څخه راووتل او خلاصون يې پيدا کړ.(دا قصه په صحيح البخاري او صحيح مسلم کي رانقل سوې ده).

همدا شان لمونځ، زکاة، روژه او حج ترسره کول د مسلمان په ژوند کي ښه اغيزې او نتيجې لري.

د مسلمان په ژوند کي د لمانځه غوري پايلي:

لمونځ د اسلام ستن (يا د ملا د تير حثيت لري)، دا هغه عبادت دی چي د فحشاء او منکر څخه مسلمان راګرځوي، دا عبادت د بنده او الله ترمنځ يوه ټينګه او مضبوطه رابطه ده، کله چي يو مسلمان خپل لمنځونه په مسجد کي د نورو مسلمانانو سره کوي نو پدې سره دده اړيکه د الله تعالی سر نوره هم قوي کيږي، په دې عمل سره دده اړيکه شپه او ورځ د الله تعالی سره دايمي او ابدي پاتيږي.

د الله عزوجل لپاره پنځه وخته فرض لمونځ او نور نوافل اداء کول انسان له فحشاء او منکر څخه ليري ساتي، کله چي يو انسان د يو منکر کار هوډ وکړي نو لمونځ ياد کړي او د ځان څخه پوښتنه کوي چي لمونځ د څه لپاره کوي؟ او ولي پر لمانځه دومره ټينګ دی؟ نو خپله خپل نفس ته ځواب ورکوي او وايې: ځکه لمونځ کوي چي د الله تعالی څخه د ثواب او اجر اميد او د عذاب څخه يې ويره لري، ځکه دا لمونځ دی چي انسان له فحشاء او منکر څخه راګرځوي، نو د لمانځه په سبب به د فحشاء او منکر څخه ليري وي.

الله تعالی فرمايلي دي: {وَأَقِمِ الصَّلاةَ إِنَّ الصَّلاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ}.(العنکبوت:۴۵).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: او لمونځ قایم کړه، په باوري ډول لمونځ له بدلمنۍ او ناوړو چارو څخه منع کوي.

د مسلمان په ژوند کي د زکاة ورکولو ګټې:

همدارنګه زکاة ورکول هم له ډېرو اغیزناکو او عظیمو فوایدو څخه برخمن دی، د زکاة په ورکولو سره د مسلمان نفس د زړه د تنګۍ او بخل څخه ساتي، مال پاکیږي نمو او ډیرښت کوي، همدارنګه د زکاة په ورکولو سره که چیري خانان خپل زکاتونه و فقیرانو ته ورکړي نو د دې الهي حکم په ترسره کولو سره به فقیران ماړه او بې حاجته سي، چي دېته په عربي کي (التکافل الاجتماعي) وايې.

د معاذ بن جبل رضي الله عنه په حدیث کي راغلي دي، چي رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وویل: (که چیري دې خلګو (یعني اهل کتابو) د لمانځه حکم ومانه، نو دوی ته خبر ورکړه چي الله تعالی د دوی په اموالو کي زکاة فرض کړی دی، چي د دوی د خانانو څخه به اخیستل کیږي او د دوی پر فقیرانو به تقسیمیږي.

د زکاة په ورکړه کښي خپله خانانو ته هم لویه ګټه رسیږي ځکه د زکاة په ورکړي سره نفسونه پاکیږي، په مال کښي یې نمو او ډیرښت راځي، د مسلمانانو سره په مرسته او کومک سره ثواب ورکول کیږي، او الله تعالی د زکاة حکم پداسي ډول فرض کړی دی چي فقیر او غني دواړو ته په یو وخت کي ګټه رسیږي، زکاة د مال هغه لږ برخه ده چي حاجتمند ته یې ورباندي فضیلت ورکړی دی او د مال لږ برخه یې پر غني یا خان فرض کړی دی.

مسکینانو ته په زکات او د صدقاتو په ورکولو باندي ښه اثار او ګټوري پایلي مرتبي دي، په صحیح مسلم کي د ابوهریره رضي الله عنه روایت دی چي رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: یو وخت یو سړی په یوه دښته کي روان ؤ چي نابېره یې د وریځي له طرفه اواز واوریدی: چي د فلاني باغچه اوبه کړه، نو وریځ روانه سوه او پر یوې توري ډبریني مځکي یې باران وکړ، تر څو یو خوړ د اوبو ډک سو، نو دې سړي دا اوبه تعقیب کړې، تر څو یو داسي سړي ته ورسید چي په باغ کي یې اوبه په بیلچه بیلولې، ده ورته وویل: اې! د الله بنده ستا نوم څه دی؟ هغه ورته وویل: فلانی، ده د ځان سره وویل: دا خو هغه نوم دی چي ما له وریځي څخه واوریدی، هغه ورته وویل: د اې د الله بنده! ولې زما څخه پوښتنه کوي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ورته وويل: ما يو اواز له وريځې له طرفه واوريدی، د هغه چا نوم مي واريدی چي ددې اوبو خاوند دی، او ويل ئې: د فلاني باغ اوبه کړه يعني ستا نوم يې ياداوه، نو ته پدې باغ کي څه کوې؟ هغه سړي ورته وويل: دا چي تا دا خبره وکړه، نو زه ددې باغ په حاصلاتو کښې فکر کوم، درې برخي يې کوم، يوه برخه يې خيراتوم، دوهمه برخه زه او زما عيال خورو، او پاته برخه يې دوباره په باغ کي لګوم. په بل روايت کي راځي چي دريمه برخه يې مسکينانو ،سوالګرو او مسافرو ته ورکوم.

د مسلمان په ژوند کي د روژې نيولو ښې پايلي:

روژه هم د نورو عبادتو په څير د لويو ګټو او ښو پايلو څخه برخمنه ده، ځکه چي روژه ډال دی، لکه څنګه چي رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي: "الصيامُ جُنَّة" يعني روژه ډال دی، همدا روژه د اور څخه هم ډال او سَپَر دی، د اخيرت د عذاب څخه وقايه او پوښ دی، روژه د ګناهونو په مقابل کي ډال دی، ځکه د روژې په نيولو سره د نفس او شهوت قوت کمزوری کيږي، روژه د هغو محرماتو تر منځ يو ديوال دی چي د ځينو نعمتو له لذت څخه رامنځ ته کيږي، لدې کبله رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي: (حُفَّتِ الْجَنَّةُ بِالْمَكَارِهِ، وَحُفَّتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ).(صحيح مسلم،کتاب الْجَنَّةِ وَصِفَةِ نَعِيمِهَا وَأَهْلِهَا). ژباړه:(جنت په سختيو او کړاونو کي پټ دی، او جهنم په شهواتو کي پټ دی).

او د مسلم په روايت کي راځي چي جنت ته لار د الله تعالی پر طاعت باندي صبر او د ګناهونو څخه صبر ته ضرورت لري، او جهنم ته لار په شهواتو کي پټه ده.

نو کوم انسان چي لدې ناروا خواهشاتو او شهواتو څخه ليري سو نو ژوند يې سلامت سو ، او کله چي د شهواتو او خواهشاتو و خوا ته مخ کړي نو پايله او انجام يې غم او پښيماني او د دنيا او اخرت ذلت او خواري ده. عبدالله ابن مسعود رضی الله عنه د رسول الله صلی الله عليه وسلم څخه روايت رانقلوي چي هغه وفرمايل: اې د ځوانانو ټولی! د چا که په تاسو کي د نکاح توان وي نو هغه دي ضرور نکاح وکړي، ځکه دا نکاح د سترګو ډېره را بندونکې او د شرمګاه ښه ساتونکې ده، او د چا که د نکاح توان نه وي نو هغه دي روژې ونيسي ځکه دا روژه دده لپاره د خواهشاتو منع کونکې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي علیه الصلاة والسلام دا خبره واضحه کړل چي کوم انسان د نکاح توان ولري نو هغه دي د خپل نفس او د بل نفس د پاکۍ له کبله د نکاح په کولو کي تیزي وکړي.

خو کله چي د نکاح وس او توان نه لري نو د هغه لپاره نبي کریم صلی الله علیه وسلم د نبوي علاج وړاندیز کړی دی چي هغه روژه ده، ځکه په روژه کښي د نفس د ضعیفوالي له کبله روژه یو حامي او وقایه د ګناهونو څخه وي.

کله چي خانان روژه نیسي نو دوی ته د وږو کسانو احساس پیدا کیږي، نو پدې کار سره د الله تعالی شکر اداء کوي، دا فکر ورسره پیدا کیږي چي دوی دا سي دیني ورونه لري چي بیله روژې لوږه تیروي.

د حج فریضه د مسلمان په ژوند کي:

حج یو لوی عبادت دی، الله تعالی پر خپلو بندګانو په ټول عمر کي یو وار فرض کړی دی، په حج کي ځیني احکام تر مال پوري تعلق لري او ځیني بیا تر بدن پوري تعلق پیدا کوي، چي په ترسره کولو سره یې د مسلمان په ژوند کي ښې او ګټوري پایلي او نتیجې په لاس ورځي، او رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: (یوه عمره تر بلي عمرې د ګناهونو کفاره ده، او د قبول سوي حج بدله بیله جنته بل څه نه ده). (البخاري،مسلم).

د ابوهریره رضی الله عنه څخه روایت دی چي د رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه تر ټولو افضلو اعمالو پوښتنه وسول نو هغه ورته وویل: (پر الله تعالی او د هغه پر رسول ایمان ایمان لرل، بیا یې ورته وویل سول چي ددې څخه وروسته کوم عمل زیات افضل دی؟ وې فرمایل: د الله تعالی په لار کښي جهاد کول، بیا یې ورته وویل سول چي ددې څخه وروسته کوم عمل زیات بهتر دی؟ وې فرمایل: قبول سوی حج). (البخاري، مسلم).

د ابوهریره رضی الله عنه څخه روایت دی چي رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: (چا که د الله تعالی لپاره داسي حج وکړ چي نه یې شرعي جماع وکړه او نه یې ناروا عمل وکړ نو داسي راستون سو لکه اوس چي خپلي مور زیږولی وي). (البخاري،مسلم).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مقبول حج علامه داده چي د نبي علیه الصلاة والسلام د سنت مطابق وي، او د حج څخه وروسته يې په ژوند کښي نوره هم تقوا او دينداري راغلي وي.

حج او عمره و الله تعالی ته د قرب او نژديوالی لوی سببونه دي، د مثال په ډول طواف؛ طواف داسي عبادت دی چي الله تعالی د کعبې له ځانګړتیاؤ څخه ګرځولی دی، یعني دا عبادت يوازي او يوازي د کعبې پر شاوخوا کیدای سي.

دا خبره د یادولو وړ ده چي هر طواف چي د کعبې ماسیوا بل ځای کیږي هغه نامشروع او ناروا عمل دی، لدې کبله پر قبر طواف کول حرام عمل دی.

په همدې توګه د حجر اسود مچول او لمسول، او د رکن یمانی لمسول یو مشروع عمل دی، ددې دوو ځايو ماسیو بل هيڅ چيري د ډبري په مچولو او لمس کولو سره الله عزوجل ته ځان نژدي کول نه دي راغلي او نه الله تعالی دا عمل مشروع ګرځولی دی. لدې کبله کله چي عمر رضی الله عنه حجر اسود مچل کړ نو وې ویل: زه پدې ښه پوهیږم چي ته یوه ډبره يې، نه ضرر رسولای سي او نه ګټه، که ما رسول الله صلی الله علیه وسلم نه وای لیدلی چي ته يې مچولې ما به نه وای مچ کړې، (البخاري، مسلم).

د حج په اداء کولو سره د یو مسلمان په ژوند کښي ښې او ګټوري پايلي او نتيجې په لاس راځي، کله چي حاجي د حج لپاره خپل کالي وکاږي او احرام واغوندی نو پدې حالت کي خان او مسکین یو شان وي، چي ددې لباس په اغوستلو سره يې د کفن لباس وریادیږي، نو د مرګ لپاره په نیکو اعمالو تیاری نیسي، لکه څنګه چي الله تعالی فرمايلي دي: {تَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى}.(البقره:۱۹۷)

ژباړه: د حج د سفر لپاره د لاري توښه درسره واخلئ؛ او تر هر څه ښه د لاري توښه پرهیزګاري ده.

او بیا کله چي حاجیان د عرفې پر میدان سره یوځای سي نو دا خپله د قیامت د ورځي د دریدولو سره مشابهت پیدا کوي، نو د قیامت د ورځي لپاره په صالحو اعمالو سره ځان تیاروي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

همداسي په حج کي د شرق او غرب مسلمانان ملاقات او ليده کاته کوي، پيژندنه يې کيږي او يو او بل ته نصيحتونه کوي، په احوالو ځانونه سره خبروي او په خوشحاليو يې خوشحاله کيږي، دا داسي مثال لري لکه دردونه او کړاونه چي يې سره شريک وي، يو بل ته لارښونه کوي، او د الله تعالی د امر مطابق يو له بله په نيکۍ او تقوا کومک سره کوي.

حاصل د خبري دادی؛ چي دا لوی او عظيم عبادات دي، چي الله تعالی مشروع ګرځولي دي، او خپل حنيف دين يې ورباندي بناء کړی دی، چي په ترسره کولو سره يې د مسلمان په ژوند کي ګټوري او اغيزناکي پايلي په دنيا او اخرت کي لاس ته ورځي.

د الله تعالی څخه سوال کوم چي د هغه اعمالو توفيق راکړي چي الله تعالی ورباندي راضي کيږي، او موږ د هغو کسانو له جملې څخه وګرځوي چي خبره اوري او د ښو خبرو متابعت کوي، او د الله تعالی څخه دا سوال کوم چي موږ د هدايت لوري ته بلونکي مهديين وګرځوي، يقيناً الله تعالی سخاوالا او کريم ذات دی.

وصلَّى الله وسلم وبارك وأنعم على خير أنبيائه ورسله نبيِّنا وإمامنا وسيدنا محمد بن عبد الله، وعلى آله وأصحابه، ومَن سلك سبيلَه واهتدى بهداه، والحمد لله ربّ العالمين، والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته.

۲۶/۷/۱۴۳۹

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library